

ประกาศสำนักทะเบียนกลาง

เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิด
ตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรกำหนดให้กรณีที่เกิดกรณีที่มีมติให้สัญชาติไทย แก่กลุ่มบุคคลใด หรือให้กลุ่มบุคคลใดแปลงสัญชาติเป็นไทยได้ หรือกรณีมีเหตุจำเป็นอื่น และบุคคลดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด ให้บุคคลดังกล่าวยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิด ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมาย ที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดไว้ ดังต่อไปนี้

๑. บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด หรือแจ้งการเกิดแล้ว แต่ไม่มีสูติบัตร หรือสูติบัตรชำรุดสูญหายและสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องไม่สามารถคัดสำเนาสูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิดได้ หากมีความจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนแห่งที่ผู้นั้นเกิด หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีภูมิลำเนาอยู่ปัจจุบัน พร้อมด้วย รูปถ่ายหน้าตรง ขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติ เช่น ท.ร.๓๘ ท.ร.๓๘/๑ ท.ร.๓๘ ก หรือ ท.ร.๓๘ ข เป็นต้น และหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้ที่เกิด ในราชอาณาจักรไทย (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการลงบัญชีทหารกองเกิน (การขึ้นทะเบียนทหาร) ใบสำคัญ ถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เป็นต้น ทั้งนี้ ถ้าผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดเป็นเด็กที่มีอายุ ไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กเป็นผู้ยื่นคำขอแทน

๒. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอหนังสือรับรองการเกิด พร้อมด้วยหลักฐานจากผู้ยื่นคำขอแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน โดยอาจใช้วิธีการคัดสำเนาคำขอดังกล่าวแล้ว ลงชื่อนายทะเบียนรับรองสำเนาเอกสารเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงการรับเรื่องจากผู้ยื่นคำขอก็ได้ และให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ให้ตรวจสอบหลักฐานการมีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร และสอบสวนให้ได้ว่าชื่อเท็จจริงว่าผู้ยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิดเป็นบุคคลคนเดียวกับผู้มีชื่อในเอกสารการทะเบียนราษฎรหรือไม่

๒.๒ สอบสวนผู้ยื่นคำขอให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับบิดา มารดา สัญชาติของบิดา มารดา สถานที่เกิด จำนวนพี่น้องร่วมบิดา มารดา และที่อยู่ปัจจุบัน แล้วให้ผู้ยื่นคำขอลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบันทึกการสอบสวนต่อหน้านายทะเบียนที่ทำการสอบสวนและพยานอย่างน้อย ๒ คน

๒.๓ สอบสวนบิดา มารดาผู้ให้กำเนิดหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด (ถ้ามี) และพยานบุคคลผู้นำเชื้อถือเพื่อให้การรับรองเรื่องสถานที่เกิด และประวัติความเป็นมาของบิดาและมารดาผู้ให้กำเนิดของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด

พยานบุคคลผู้นำเชื้อถือ หมายถึง ผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วและต้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน มีฐานะมั่นคง เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนในท้องถิ่น มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งชัดเจน และรู้จักคุ้นเคยกับครอบครัวผู้ยื่นคำขอเป็นอย่างดี เป็นผู้รู้เห็นการเกิดหรือสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะการเกิดของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด ถ้าเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการบำนาญ ต้องดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๓ หรือเทียบเท่าระดับ ๓ ขึ้นไป หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน

๒.๔ ในกรณีผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดมีถิ่นที่เกิดในเขตพื้นที่สำนักทะเบียนอื่นและผู้ขอไม่อาจนำพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลมาให้ นายทะเบียนที่รับคำขอสอบสวนได้ ให้นายทะเบียนที่รับคำขอส่งประเด็นไปให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและสอบสวนแทน เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้ส่งหลักฐานและบันทึกการสอบสวนไปยังสำนักทะเบียนที่รับคำขอ ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดังกล่าวดำเนินการตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลให้แล้วเสร็จโดยเร็วภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่

ได้รับเรื่องจากสำนักทะเบียนที่ร้องขอ และหากไม่สามารถดำเนินการได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจดำเนินการนั้นภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

๒.๕ ให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตหรือร้องขอการเกิดนำพยานเอกสาร พยานบุคคล และพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องไปให้นายทะเบียนตรวจสอบและสอบสวนภายในระยะเวลาเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ยื่นคำขอ

๒.๖ เมื่อผู้ยื่นคำขออนุญาตหรือร้องขอการเกิดได้นำพยานเอกสาร พยานบุคคลและพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเสนอต่อนายทะเบียนและได้ดำเนินการตาม ๒.๑ ถึง ๒.๔ แล้วให้นายทะเบียนรวบรวมคำขอและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมความเห็นเสนอนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับพยานหลักฐานครบถ้วน

นายทะเบียนผู้ทำการสอบสวนตาม ๒.๒, ๒.๓ และ ๒.๔ หมายถึง นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอที่นายทะเบียนอำเภอมอบหมาย และผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นที่นายทะเบียนท้องถิ่นมอบหมาย

๓. เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องของพยานเอกสาร และความครบถ้วนสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลแล้ว ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากนายทะเบียนตาม ๒.๖

๔. กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ขอนำเชื่อได้ว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ให้ออกหนังสือรับรองการเกิดตามแบบ ท.ร.๒๐/๑ ท้ายประกาศนี้ให้แก่ผู้ขอ

หนังสือรับรองการเกิดตามแบบ ท.ร.๒๐/๑ ให้นายทะเบียนจัดทำเป็น ๒ ตอน มีรายการเหมือนกัน โดยตอนที่ ๑ มอบให้แก่ผู้ขอ ส่วนตอนที่ ๒ ให้เก็บรักษาไว้ที่สำนักทะเบียน สามารถตรวจสอบและคัดรับรองสำเนาได้ ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนคุมการออกหนังสือรับรองการเกิดไว้เป็นหลักฐานและลงรายการให้เป็นปัจจุบันเสมอ

๕. กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ขอไม่เพียงพอที่จะยืนยันได้ว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสั่งไม่อนุญาต แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดเป็นหนังสือภายในสามวัน นับแต่วันที่มิคำสั่ง โดยให้ระบุเหตุผลซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง

ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียน สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือดังกล่าวด้วย

การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นต้องทำเป็นหนังสือ โดยระบุ ข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

๖. การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

วิชัย ศรีขวัญ

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

